

CONSEIL BRUXELLOIS DE L'ÉGALITÉ ENTRE LES FEMMES ET LES HOMMES
BRUSSELSE RAAD VOOR GELIJKHEID TUSSEN VROUWEN EN MANNEN
RÉGION DE BRUXELLES-CAPITALE - BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST

ADVIES

Regionaal plan gender mainstreaming
met strategische doelstellingen voor de integratie van de
genderdimensie in alle beleidslijnen
van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest

2015

Aanvrager	Staatssecretaris Bianca Debaets
Ontvangen op	30 oktober 2015
Behandeld op	24 november 2015
Advies uitgebracht op	24 november 2015

1. Algemene beschouwingen

1.1. Wettelijke context

De Ordonnantie van 29 maart 2012 houdende de integratie van de genderdimensie in de beleidslijnen van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest voorziet dat de Brusselse Hoofdstedelijke Regering waakt over de tenuitvoerlegging van de doelstellingen van de Vierde Wereldvrouwenconferentie die in september 1995 te Peking heeft plaatsgehad, en meer in het bijzonder over de integratie van de genderdimensie **in het geheel** van haar beleidslijnen, maatregelen, begrotingsvoorbereidingen of acties en dit met het oog op het vermijden of corrigeren van eventuele ongelijkheden tussen vrouwen en mannen.

Het uitvoeringsbesluit van 24 april 2014 houdende de uitvoering van de ordonnantie van 29 maart 2012 houdende de integratie van de genderdimensie in de beleidslijnen van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (B.S 24 februari 2015) voorziet de opmaak van een gewestelijk plan inzake gender mainstreaming met volgende stappen:

1. De verschillende administraties in het BHG inventariseren alle doelstellingen uit de oriëntatienota's 2014-2019 die in aanmerking komen voor gender mainstreaming;
2. De Gewestelijke coördinatiegroep selecteert één doelstelling per bevoegdheid en minimum één uit elke ION waarin de genderdimensie systematisch zal geïntegreerd worden.

De adviesaanvraag heeft betrekking op het document met de selectie van doelstellingen voor de lopende legislatuur, voor het geheel van de beleidsvlakken, die de Brusselse Hoofdstedelijke Regering in de loop ervan wil verwezenlijken, in overeenstemming met de doelstellingen van de Vierde Wereldvrouwenconferentie die in september 1995 in Peking werd gehouden.

1.2. Het plan van aanpak van de coördinator gender mainstreaming

De gendercoördinatoren/trices hebben alle doelstellingen die betrekking hebben op hun gewestelijke overheidsdienst geïnventariseerd aan de hand van onderstaande vragenlijst:

- 1) Gaat de beleidslijn direct of indirect over mensen?
  - a. Zo nee, geen "gendermainstreaming".
  - b. Zo ja, ga door naar vraag 2.
- 2) Gaat het daarbij om zowel mannen als vrouwen?
  - a. Zo nee, ga door naar vraag 3.
  - b. Zo ja, ga door naar vraag 4.
- 3) Zou de beleidslijn ook van toepassing gemaakt kunnen worden op of gevolgen kunnen hebben voor de andere sekse?
  - a. Zo nee, geen "gendermainstreaming".
  - b. Zo ja, ga door naar vraag 4.
- 4) Zijn er belangrijke verschillen op het terrein van de beleidslijn tussen mannen en vrouwen?
Check dit aan de hand van beschikbare gegevens.
  - a. Zo nee, geen "gendermainstreaming".
  - b. Zo ja, er is voldoende aanleiding om de mogelijkheden van "gendermainstreaming" nader te onderzoeken.

Om de selectie te vergemakkelijken en de meest pertinente doelstellingen te selecteren, heeft de coördinator volgende criteria geformuleerd:

- stadium van de doelstelling: het is aangewezen om doelstellingen te kiezen die nog in een ontwikkelingsfase zitten, aangezien gendermainstreaming tot de beste resultaten leidt wanneer toegepast in alle fases van het beleid (voorbereiding, uitvoering, evaluatie)
- de haalbaarheid: het is belangrijk om na te gaan of de doelstellingen tijdens deze legislatuur kunnen worden toegepast zodat de resultaten en het belang van gendermainstreaming spoedig zichtbaar worden en iedereen gemotiveerd blijft. Bovendien kunnen de nadelige gevolgen die een legislatuurwissel met zich mee brengt op die manier vermeden worden.
- de doelgroep: Doelstellingen die betrekking hebben op een groot aantal mensen zullen, indien daarin ongelijkheden worden vastgesteld, vanzelfsprekend ook een grotere impact hebben op de gendergelijkheid en genieten daarom onze voorkeur
- gender problematiek: we adviseren om indien mogelijk, een doelstelling te selecteren uit een beleidsdomein waarover reeds veel genderkennis en –info voorhanden is. De gender-analyse die we in een later stadium uitvoeren is immers gebaseerd op het verzamelen en bestuderen van gegevens en zal dus makkelijker kunnen verlopen

1.3. De adviesaanvraag

In de adviesaanvraag worden volgende vragen gesteld aan de Raad voor Gelijkheid tussen Vrouwen en Mannen :

- Advies over de mate waarin de geselecteerde doelstellingen geschikt zijn voor gender mainstreaming
- Aanbevelingen over de problematische verschillen tussen mannen en vrouwen in het domein van de geselecteerde doelstellingen die zeker in aanmerking moeten worden genomen ;
- Hulp bij de keuze van indicatoren die het meest geschikt zijn om de impact van elke geselecteerde doelstelling op mannen en vrouwen te evalueren op het einde van de legislatuur.

1.4. Algemene opmerkingen bij de adviesaanvraag

De Raad is verheugd kennis te nemen van het eerste transversale project ter concretisering van het gendermainstreaming beleid van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering.

De Raad neemt kennis van de selectie strategische doelstellingen. De Raad acht het evenwel niet opportuun zich uit te spreken over het al dan niet geschikt zijn ervan voor gendermainstreaming, mede gelet op door de coördinatiegroep toegepaste methode voor de selectie van de doelstellingen, zoals beschreven in het plan van aanpak hierboven.

In het algemeen stelt de Raad vast dat het merendeel van de voorgestelde doelstellingen uiterst beknopt werd omschreven. De Raad wenst dat elke voorgestelde doelstelling uitgebreider wordt omschreven en uitgewerkt, meer bepaald op welke wijze en waarom de genderdimensie op structurele wijze zal geïntegreerd worden. De Raad acht het noodzakelijk dat in het plan bepaald wordt wat de genderdimensie per doelstelling exact inhoudt en welke aspecten in het bijzonder zullen ge-gendermainstreamd worden, om mogelijke discriminatie tussen vrouwen en mannen in het algemeen te voorkomen.

De Raad stelt vast dat per bevoegdheidsdomein op inhoudelijk gebied een genderanalyse op het terrein nodig is om het doel en de doelgroep /-sector te selecteren en af te bakenen. De Raad beveelt aan niet te aarzelen om genderexpert-e-s (middenveld vrouwenorganisaties, expert-e-s in

genderstudies..) te raadplegen voor de realisatie, opvolging en evaluaties van de implementatie van het regionaal plan.

De Raad beklemtoont voorts volgende punten, die noodzakelijkerwijze simultaan moeten voorzien worden bij de opstelling van dit gewestelijk plan gendermainstreaming:

- Aan elke doelstelling moet een krediet gekoppeld worden om de gelijkheid tussen vrouwen en mannen te verwezenlijken;
- Er moet een methode uitgewerkt worden om de genderdimensie te integreren in het geheel van de begrotingscyclus.

De Raad beklemtoont het enorm belang van kennis van en expertise in de geviseerde domeinen tijdens alle fases van het plan, nl. de uitwerking, de ontwikkeling en de evaluatie.

De Raad stelt voor om alle betrokken partijen op permanente wijze te sensibiliseren en op te leiden, zodat alle betrokken hetzelfde doel nastreven.

De Raad beveelt eveneens aan om de reeds bestaande instrumenten aan te wenden bij de operationalisering van de strategische doelstellingen. De Gewestelijke Overheidsdienst heeft een jarenlange coördinatie verzekerd van het netwerk Pekingcorrespondenten dat jaarlijks uitmondde in de redactie van het Pekingverslag. Tevens werden meerdere pilootprojecten opgestart sinds 2010.

De Raad verwijst tevens naar zijn initiatiefadvies van 15 juni 2015 met aanbevelingen bij de oriëntatienota's van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering 2014-2019 waarin uitvoerig operationele doelstellingen en indicatoren werden aangeleverd voor de bevoegdheid Gelijke Kansen, Tewerkstelling en Mobiliteit.

De Raad beklemtoont dat, van bij de opstart van het project, optimale randvoorwaarden en goede fundamenten nodig zijn om een regionaal plan uit te werken en te verwezenlijken.

De Raad meent dat het onder meer de taak van de coördinatiegroep is van bij de opstart van het project, via een adequate, coherente en consistente methodologie, de nodige interne of externe opleiding / begeleiding te voorzien, en dit voor elk bevoegdheidsdomein.

De Raad beveelt tevens aan, bij wijze van voorbeeld en zonder exhaustief te zijn, om:

- voor elke doelstelling seksegespliste statistieken te (blijven) ontwikkelen;
- voor al het personeel van de gewestelijke administratie en ION's die bij de realisatie van de doelstellingen betrokken zijn, een management te voeren dat zowel gender als diversiteit in acht neemt;
- er voor te zorgen dat de gendermainstreaming initiatieven niet verward worden met positieve acties;
- voor elke actie die verbonden is aan de realisatie van de doelstellingen van het regionaal plan en waarvoor een bevraging nodig is, de evenwichtige deelname van v/m en de integratie van de genderdimensie doorheen de raadplegingsfase te eerbiedigen;
- voor elke actie "gendermainstreaming" die verbonden is aan de realisatie van de doelstellingen van het regionaal plan waarvoor de samenstelling van ad hoc

werkgroepen of commissies nodig is, de principes van een evenwichtige deelname van v/m in de samenstelling te eerbiedigen;

- de genderdimensie te integreren in de procedures van overheidsopdrachten en in het geheel van de gewestelijke communicatie (informatie- en sensibiliseringscampagnes).

De Raad wenst tevens in het algemeen geïnformeerd te worden over elk wettelijk of reglementair initiatief (met inbegrip van de uitgevoerde impactanalyse / gendertest), dat tot stand komt ter uitvoering van het regionaal plan met de strategische doelstellingen om de genderdimensie te integreren in de beleidslijnen van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

De Raad wijst op de wettelijke verplichting om voor elk wetgevend of reglementair ontwerp een evaluatieverslag (gendertest) op te stellen van de impact ervan op de respectieve situatie van vrouwen en mannen.

2. Bijzondere beschouwingen per bevoegdheidsdomein

2.1. Economie et Werkgelegenheid

Didier Gosuin

Minister van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering belast met Economie en Tewerkstelling

De Raad herinnert aan de volgende opmerkingen.

De Raad wenst dat elke voorgestelde doelstelling uitgebreider wordt omschreven en uitgewerkt, meer bepaald op welke wijze en waarom de genderdimensie op structurele wijze zal geïntegreerd worden. De Raad acht het noodzakelijk dat in het plan bepaald wordt wat de genderdimensie per doelstelling exact inhoudt en welke aspecten in het bijzonder zullen ge-gendermainstreamd worden, om mogelijke discriminatie tussen vrouwen en mannen in het algemeen te voorkomen.

De Raad stelt dat het geweten is dat er genderongelijkheden bestaan op het gebied van tewerkstelling en economie. Hij verwijst naar zijn initiatiefadvies van 15 juni 2015 en naar zijn opmerking inzake de omschrijving van doelgroepen.

De Raad is van mening dat er aandacht moet besteed worden aan de genderbenadering in de criteria bij de uitwerking van studies, adviezen en aanbevelingen.

De Raad stelt, bij wijze van voorbeeld en zonder exhaustief te zijn, volgende indicatoren¹ voor, om de impact van de voorgestelde acties te meten:

- Aantal en aandeel bereikte v/m + deelvariabelen zoals huishoudentypes (inclusief aantal kinderen), leeftijdsgroepen, + beschikbaarheid en toegankelijkheid ondersteunende voorzieningen zoals kinderopvang
- Aantal en aandeel begeleide v/m in het kader van de begeleidingsprogramma's + verhouding v/m bestede financiële middelen
- Aantal en aandeel premies toegekend aan ondernemingen geleid door vrouwen en mannen + de verhouding bestede financiële middelen + de sectoren (welke soort ondernemingen)
- aantal en aandeel v/m opgenomen in het dienstenchequesysteem (+ variabelen zoals huishoudentype, migratieachtergrond, leeftijdsgroep,... en vanuit het dienstenchequesysteem doorgestroomd naar de reguliere arbeidsmarkt (+ variabelen zoals huishoudentype, migratieachtergrond, leeftijdsgroep,...)
- Aantal en aandeel v/m met autobezit; autodelen; abonnementen/rittenkaarten openbaar vervoer MIVB, NMBS, De Lijn, TEC; abonnement Villo; + bestemming van verplaatsing (werk, kinderopvang, vrije tijd,...)

¹ Indicator : de beginsituatie en eindsituatie meten teneinde te kunnen evalueren welke vooruitgang geboekt werd.

- Aantal uitgevoerde raadplegingsprocessen per instelling + voor mobiliteit of voor openbare ruimte + welke buurten/bewoners + participatie (aandeel) v/m
- Aantal en aandeel aanbestedingsprocedures voor overheidsopdrachten waarin genderdimensie al dan niet is opgenomen
- Aantal en aandeel klachten v/m + type klachten en beantwoorde klachten + genomen maatregelen
- Aantal en aandeel v/m dat voor ondernemerschap wordt gesensibiliseerd
- Aantal en aandeel v/m starters en ondernemers dat het telefoonnummer 1819 heeft gecontacteerd en voor welke info + type antwoorden en type doorverwijzingen
- Aantal ontwikkelde tools met genderdimensie en aantal en aandeel bereikte v/m
- Aantal en aandeel verstrekte begeleidingen v/m en welke items

2.2. Mobiliteit en Openbare Werken

Pascal Smet

Minister van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering belast met Mobiliteit en Openbare Werken

De Raad herinnert aan de volgende opmerkingen.

De Raad wenst dat elke voorgestelde doelstelling uitgebreider wordt omschreven en uitgewerkt, meer bepaald op welke wijze en waarom de genderdimensie op structurele wijze zal geïntegreerd worden. De Raad acht het noodzakelijk dat in het plan bepaald wordt wat de genderdimensie per doelstelling exact inhoudt en welke aspecten in het bijzonder zullen ge-gendermainstreamd worden, om mogelijke discriminatie tussen vrouwen en mannen in het algemeen te voorkomen.

De Raad stelt dat het geweten is dat er genderongelijkheden bestaan op het gebied mobiliteit en openbare werken. Hij verwijst naar zijn initiatiefadvies van 15 juni 2015 en naar zijn opmerking inzake de omschrijving van doelgroepen.

De Raad stelt voor rekening te houden met de bestaande analyses en adviezen van gebruikers/gebruiksters aangaande het onveiligheidsgevoel van v/m en nog uit te voeren analyses m.b.t nieuwe sites (nieuwe parkings, enz.).

De Raad stelt, bij wijze van voorbeeld en zonder exhaustief te zijn, volgende indicatoren² voor:

² Indicator : de beginsituatie en eindsituatie meten teneinde te kunnen evalueren welke vooruitgang geboekt werd.

- Aantal en aandeel gebruikers (abbonementen) BHG m/v oude en nieuwe parkeerplaatsen naar type (ondergronds, bovengronds, privé, openbaar);
- Aantal uitgevoerde werken aan parkeerplaatsen (per type) die het gevoel van veiligheid bevorderen;
- Aantal en aandeel parkings die gedeeld worden met de omwonenden v/m;
- Aantal en aandeel v/m met autobezit; autodelen; abonnementen/rittenkaarten openbaar vervoer MIVB, NMBS, De Lijn, TEC; abonnement Villo; + bestemming van verplaatsing (werk, kinderopvang, vrije tijd,...);
- Aantal uitgevoerde raadplegingsprocessen per instelling + voor mobiliteit of voor openbare ruimte + welke buurten/bewoners + participatie (aandeel) v/m;
- Aantal en aandeel aanbestedingsprocedures voor overheidsopdrachten waarin genderdimensie al dan niet is opgenomen.

2.3. Plaatselijke Besturen, Territoriale ontwikkeling en stedelijk beleid, Monumenten en Landschappen, Studentenaangelegenheden, Toerisme en de Haven van Brussel

Rudi Vervoort

Minister-President van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering belast met Plaatselijke Besturen, Territoriale Ontwikkeling, Stedelijk Beleid, Monumenten en Landschappen, Studentenaangelegenheden, Toerisme en de Haven van Brussel

De Raad herinnert aan de volgende opmerkingen.

De Raad wenst dat elke voorgestelde doelstelling uitgebreider wordt omschreven en uitgewerkt, meer bepaald op welke wijze en waarom de genderdimensie op structurele wijze zal geïntegreerd worden. De Raad acht het noodzakelijk dat in het plan bepaald wordt wat de genderdimensie per doelstelling exact inhoudt en welke aspecten in het bijzonder zullen ge-gendermainstreamd worden, om mogelijke discriminatie tussen vrouwen en mannen in het algemeen te voorkomen.

De Raad stelt dat het geweten is dat er genderongelijkheden bestaan op het gebied Plaatselijke Besturen, Territoriale ontwikkeling en stedelijk beleid, Monumenten en Landschappen, Studentenaangelegenheden, Toerisme en de Haven van Brussel.

De Raad verwijst naar zijn opmerking over de rol van de gewestelijke coördinatie en de coördinatiegroep, om te coördineren de statistische gegevens te kruisen. Hij verwijst naar zijn opmerking over de omschrijving van doelgroepen.

De Raad merkt op, *in de context van de acties van Feder*, dat deze de genderaanpak zou moeten integreren in de *uitwerkingsfase*.

De Raad neemt nota van de goede praktijken die gerealiseerd werden *in de bevoegdheid Haven van Brussel*.

De Raad neemt nota van de goede praktijken die gerealiseerd werden in de *bevoegdheid Plaatselijke Besturen* en stelt voor deze te versterken.

De Raad stelt voor sexospecifieke statistieken op te stellen, evenals genderindicatoren per politiek domein en gekruist met andere variabelen volgens het geval. De Raad stelt eveneens bij wijze van voorbeeld en zonder exhaustief te zijn, volgende indicatoren³ voor:

- v/m verdeling in gemeenten op vlak van bestuursfuncties, hoger kader, middenkader,... ;
- Aantal en aandeel begunstigde v/m van de dotatie Nieuwe solidariteit per initiatief;
- Verdeling v/m toegekende dotaties Nieuwe solidariteit per initiatief;
- Aantal gemeenten die een gendermainstreaming / genderbudgetting beleid hebben ingevoerd
- Aantal uitgevoerde raadplegingsprocessen per instelling + voor mobiliteit of voor openbare ruimte + welke buurten/bewoners + participatie (aandeel) v/m;
- Aantal en aandeel aanbestedingsprocedures voor overheidsopdrachten waarin genderdimensie al dan niet is opgenomen.

Wat betreft Territoriale Ontwikkeling verwijst de Raad naar zijn algemene opmerking inzake doelgroepen, naar zijn initiatiefadvies van 15 juni 2015 en naar de reeds bestaande instrumenten inzake huiselijk geweld.

In deze specifieke context stelt de Raad volgende indicatoren⁴ voor, bij wijze van voorbeeld en zonder exhaustief te zijn:

- Aantal en aandeel begunstigde v/m van de begeleide huurtoelage + deelvariabelen huishoudentypes/kwetsbare groepen (bv. alleenstaande moeders,...);
- Opname en opvolging van indicatoren voor Wijkcontracten;

---

³ Indicator : de beginsituatie en eindsituatie meten teneinde te kunnen evalueren welke vooruitgang geboekt werd.

⁴ Indicator : de beginsituatie en eindsituatie meten teneinde te kunnen evalueren welke vooruitgang geboekt werd.

- Aantal raadplegingen van bewonersgroepen per herinrichtingsproject openbare ruimte + ophijsting vragen/voorstellen van mannen en vrouwen + in welke mate wordt hiermee rekening gehouden in de uitvoering van de herinrichting;
- Aantal raadplegingen door gemeenten van bewonersgroepen inzake openbare verlichting + ophijsting vragen/voorstellen van mannen en vrouwen + in welke mate wordt hiermee rekening gehouden in de uitvoering/verbetering van openbare verlichting.

2.4. Openbare Netheid en Vuilnisophaling en -verwerking, Wetenschappelijk Onderzoek, Gemeentelijke sportinfrastructuur en Openbaar Ambt.

Fadila Laanan

Staatssecretaris van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, bevoegd voor Openbare Netheid en Vuilnisophaling en -verwerking (bevoegdheid gedelegeerd door Minister-President Rudi Vervoort), Wetenschappelijk Onderzoek (bevoegdheid gedelegeerd door Minister-President Rudi Vervoort), Gemeentelijke sportinfrastructuur (bevoegdheid gedelegeerd door Minister-President Rudi Vervoort) en Openbaar Ambt (bevoegdheid gedelegeerd door Minister-President Rudi Vervoort)

De Raad herinnert aan de volgende opmerkingen.

De Raad wenst dat elke voorgestelde doelstelling uitgebreider wordt omschreven en uitgewerkt, meer bepaald op welke wijze en waarom de genderdimensie op structurele wijze zal geïntegreerd worden. De Raad acht het noodzakelijk dat in het plan bepaald wordt wat de genderdimensie per doelstelling exact inhoudt en welke aspecten in het bijzonder zullen ge-gendermainstreamd worden, om mogelijke discriminatie tussen vrouwen en mannen in het algemeen te voorkomen.

De Raad stelt dat het geweten is dat er genderongelijkheden bestaan op het gebied Openbare Netheid en Vuilnisophaling en -verwerking, Wetenschappelijk Onderzoek, Gemeentelijke sportinfrastructuur en Openbaar Ambt.

De Raad wijst in het bijzonder op de noodzaak de genderdimensie te integreren in de uitgewerkte plannen.

In de context van Innoviris, stelt de Raad voor de genderdimensie te integreren in de onderzoeksprojecten die gesubsidieerd worden door het Gewest.

De Raad stelt eveneens bij wijze van voorbeeld en zonder exhaustief te zijn, volgende indicatoren⁵ voor:

- Aantal en aandeel v/m per domein;
- Aantal onderzoeksopdrachten die genderdimensie integreren in de analyses of als onderwerp van het onderzoek;

⁵ Indicator : de beginsituatie en eindsituatie meten teneinde te kunnen evalueren welke vooruitgang geboekt werd.

- Aantal en aandeel aanbestedingsprocedures voor overheidsopdrachten waarin genderdimensie al dan niet is opgenomen.

In de context van Openbare Netheid, meent de Raad dat er moet over gewaakt worden dat de maatregelen het niveau van positieve acties overstijgen, zodat een gendermainstreaming beleid ten uitvoering komt, in het bijzonder door sensibiliseringscampagnes over de gemengdheid van het beroep en sexespecifieke gezondheidsonderwerpen.

Bij wijze van voorbeeld en zonder exhaustief te zijn, worden volgende indicatoren⁶ voorgesteld:

- Verdeling v/m in gemeenten op vlak van bestuursfuncties, hoger kader, middenkader,... ;
- Aantal en aandeel aanbestedingsprocedures voor overheidsopdrachten waarin de genderdimensie al dan niet is opgenomen.

2.4. Buitenlandse Handel en Brandbestrijding en Dringende Medische Hulp

Cécile Jodogne

Staatssecretaris van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest bevoegd voor Buitenlandse Handel (bevoegdheid gedelegeerd door Minister Didier Gosuin) en Brandbestrijding en Dringende Medische Hulp (bevoegdheid gedelegeerd door Minister Didier Gosuin).

De Raad herinnert aan de volgende opmerkingen.

De Raad wenst dat elke voorgestelde doelstelling uitgebreider wordt omschreven en uitgewerkt, meer bepaald op welke wijze en waarom de genderdimensie op structurele wijze zal geïntegreerd worden. De Raad acht het noodzakelijk dat in het plan bepaald wordt wat de genderdimensie per doelstelling exact inhoudt en welke aspecten in het bijzonder zullen ge-gendermainstreamd worden, om mogelijke discriminatie tussen vrouwen en mannen in het algemeen te voorkomen.

De Raad stelt dat het geweten is dat er genderongelijkheden bestaan op het gebied Buitenlandse Handel en Brandbestrijding en Dringende Medische Hulp.

In de context Brandbestrijding en Dringende Medische Hulp, meent de Raad dat er moet over gewaakt worden dat de maatregelen het niveau van positieve acties overstijgen, zodat een gendermainstreaming beleid ten uitvoering komt, in het bijzonder door sensibiliseringscampagnes over de gemengdheid van het beroep en sexespecifieke gezondheidsonderwerpen.

In deze specifieke context stelt de Raad, bij wijze van voorbeeld en zonder exhaustief te zijn, volgende indicatoren⁷ voor:

⁶ Indicator : de beginsituatie en eindsituatie meten teneinde te kunnen evalueren welke vooruitgang geboekt werd.

⁷ Indicator : de beginsituatie en eindsituatie meten teneinde te kunnen evalueren welke vooruitgang geboekt werd.

- Aantal en aandeel nieuw opgeleide v/m;
- Aantal en aandeel tewerkgestelde v/m na het volgen van de opleiding;
- Aantal en aandeel aanbestedingsprocedures voor overheidsopdrachten waarin de genderdimensie al dan niet is opgenomen.

In de context Brussel Economie en Werkgelegenheid (BEW, GOB inzetten op de toekomst door de werkzoekenden op te leiden op het vlak van internationale handel), meent de Raad dat de toegang voor meisjes tot de stages “ internationale handel” moet vergemakkelijkt worden. Hij stelt bij wijze van voorbeeld en zonder exhaustief te zijn, volgende indicatoren⁸ voor:

- Aantal en aandeel nieuw opgeleide v/m;
- Aantal en aandeel v/m stagiaires en welke Brusselse ondernemingen (deelsectoren);
- Aantal en aandeel v/m die een buitenlandse stage volgden;
- Aantal en aandeel v/m doorgestroomd naar de arbeidsmarkt;
- Aantal en aandeel aanbestedingsprocedures voor overheidsopdrachten waarin de genderdimensie al dan niet is opgenomen.

2.5. Huisvesting, Levenskwaliteit, Leefmilieu en Energie

Céline Frémault

Minister van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering, bevoegd voor Huisvesting, Levenskwaliteit, Leefmilieu en Energie.

De Raad herinnert aan de volgende opmerkingen.

De Raad wenst dat elke voorgestelde doelstelling uitgebreider wordt omschreven en uitgewerkt, meer bepaald op welke wijze en waarom de genderdimensie op structurele wijze zal geïntegreerd worden. De Raad acht het noodzakelijk dat in het plan bepaald wordt wat de genderdimensie per doelstelling exact inhoudt en welke aspecten in het bijzonder zullen ge-gendermainstreamd worden, om mogelijke discriminatie tussen vrouwen en mannen in het algemeen te voorkomen.

De Raad stelt dat het geweten is dat er genderongelijkheden bestaan op het gebied Huisvesting, Levenskwaliteit, Leefmilieu en Energie.

De Raad stelt zich de vraag of de geformuleerde voorstellen slechts de sociale woningen betreffen.

⁸ Indicator : de beginsituatie en eindsituatie meten teneinde te kunnen evalueren welke vooruitgang geboekt werd.

De Raad vestigt de aandacht op het bestaan en de pertinentie van reeds ontwikkelde instrumenten tijdens de pilootprojecten.

In de context Huisvesting stelt de Raad, bij wijze van voorbeeld en zonder exhaustief te zijn, volgende indicatoren⁹ voor :

- Oplijsting/inventaris ongelijkheden waarmee vrouwen en mannen geconfronteerd worden in het kader van huuraangelegenheden + aantal en aandeel naar de aard van de klacht + variabele huishoudentype/kwetsbare groepen;
- Aantal uitgevoerde raadplegingsprocessen per instelling + voor mobiliteit of voor openbare ruimte + welke buurten/bewoners + participatie (aandeel) v/m;
- Aantal en aandeel aanbestedingsprocedures voor overheidsopdrachten waarin genderdimensie al dan niet is opgenomen.

2.6. Ontwikkelingssamenwerking , Verkeersveiligheidsbeleid , Gewestelijke en gemeentelijke Informatica en Digitalisering, Gelijkekansenbeleid en Dierenwelzijn

Bianca Debaets

Staatssecretaris van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest belast met Ontwikkelingssamenwerking (bevoegdheid gedelegeerd door Minister Guy Vanhengel), Verkeersveiligheidsbeleid (bevoegdheid gedelegeerd door Minister Pascal Smet), Gewestelijke en gemeentelijke Informatica en Digitalisering (bevoegdheid gedelegeerd door Minister Pascal Smet), Gelijkekansenbeleid (bevoegdheid gedelegeerd door Minister Pascal Smet) en Dierenwelzijn (bevoegdheid gedelegeerd door Minister Pascal Smet)

De Raad herinnert aan de volgende opmerkingen.

De Raad wenst dat elke voorgestelde doelstelling uitgebreider wordt omschreven en uitgewerkt, meer bepaald op welke wijze en waarom de genderdimensie op structurele wijze zal geïntegreerd worden. De Raad acht het noodzakelijk dat in het plan bepaald wordt wat de genderdimensie per doelstelling exact inhoudt en welke aspecten in het bijzonder zullen ge-gendermainstreamd worden, om mogelijke discriminatie tussen vrouwen en mannen in het algemeen te voorkomen.

De Raad stelt dat het geweten is dat er genderongelijkheden bestaan op het gebied van Ontwikkelingssamenwerking, Verkeersveiligheidsbeleid, Gewestelijke en gemeentelijke Informatica en Digitalisering, Gelijkekansenbeleid en Dierenwelzijn.

De Raad stelt, bij wijze van voorbeeld en zonder exhaustief te zijn, volgende indicatoren¹⁰ voor :

⁹ Indicator : de beginsituatie en eindsituatie meten teneinde te kunnen evalueren welke vooruitgang geboekt werd.

- Aantal en aandeel v/m gebruikers van Urbizone per type plaats;
- Aantal en aandeel afgeronde rijopleidingen en uitgereikte rijbewijzen v/m + variabelen (kwetsbare groepen);
- Aantal en aandeel v/m in de context van subsidies toegekend door het BHG aan projecten m.b.t. gendermainstreaming, handicap, geweld, diversiteit;
- Aantal en aandeel v/m in de context van campagnes georganiseerd door het BHG + gegevens kruisen met de variabelen digitalisering/informatica.

De Raad voor Gelijkheid tussen Vrouwen en Mannen wenst te beklemtonen dat hij bekommerd is over de sturing en de coördinatie Gendermainstreaming binnen het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en een explicietere formulering van de op dit vlak gevolgde methodologie zal toejuichen.

2.7. Financiën, Budget et Externe Betrekkingen

Guy Vanhengel

Minister van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering, bevoegd voor Financiën, Begroting en Externe Betrekkingen

De Raad herinnert aan de volgende opmerkingen.

De Raad wenst dat elke voorgestelde doelstelling uitgebreider wordt omschreven en uitgewerkt, meer bepaald op welke wijze en waarom de genderdimensie op structurele wijze zal geïntegreerd worden. De Raad acht het noodzakelijk dat in het plan bepaald wordt wat de genderdimensie per doelstelling exact inhoudt en welke aspecten in het bijzonder zullen ge-gendermainstreamd worden, om mogelijke discriminatie tussen vrouwen en mannen in het algemeen te voorkomen.

De Raad vestigt de aandacht op het bestaan van genderbudgeting instrumenten die ontwikkeld werden tijdens de pilootprojecten.

De Raad herinnert er aan dat genderbudgeting als objectief opgenomen is in de Ordonnantie van 29 maart 2012 houdende de integratie van de genderdimensie in de beleidslijnen van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest

De bij Raad stelt wijze van voorbeeld en zonder exhaustief te zijn, volgende indicatoren¹¹ voor :

¹⁰ Indicator : de beginsituatie en eindsituatie meten teneinde te kunnen evalueren welke vooruitgang geboekt werd.

¹¹ Indicator : de beginsituatie en eindsituatie meten teneinde te kunnen evalueren welke vooruitgang geboekt werd.

- Aantal uitgevoerde raadplegingsprocessen + deelname (aandeel) v/m;
- Aantal en aandeel aanbestedingsprocedures voor overheidsopdrachten waarin genderdimensie al dan niet is opgenomen;
- Uitwerking van een rondschrijven m.b.t. de toepassing van gender;
- Verzenden van het rondschrijven naar de administraties van het BHG;
- Aantal administratieve diensten die genderbudgeting toepassen;
- Analyse van de impact van de Tax Shift op v/m + uitsplitsing per gezinstype, inkomensniveau, activiteit;
- Aantal en aandeel v/m niet betaalde taken + uitsplitsing per gezinstype.

===
